

bin/irbis_nbuvcgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=nvuzhpr_2017_44(2)__8 [in Ukrainian].

3. Uzahalnennia sudovoi praktyky rozghliadu administratyvnymi sudamy sprav shchodo zahalnooboviazkovoho derzhavnogo pensiinoho strakhuvannia, u tomu chysli pensiinoho strakhuvannia osib, zvilnenykh z publichnoi sluzhby (viiskovoi sluiuby) [Generalization of judicial practice of consideration by administrative courts of cases concerning compulsory state pension insurance, including pension insurance of persons dismissed from public service (military service)]. Retrieved from: <https://6aas.gov.ua/ua/law-library/court-practice/kijivskij-apelyatsijnij-administrativnij-sud/uzagalnennya-sudovoji-praktiki-rozglyadu-administrativnimi-sudami-sprav-shchodo-zagalnoobov-yazkovogo-derzhavnogo-pensijnogo-strakhuvannya-u-tomu-chisli-pensijnogo-strakhuvannya-osib-zvilnenikh-z-publichnoji-sluzhbi-vijskovoji-sluzhbi.html> [in Ukrainian].

4. Zhydetska, K.V. (2013). Problemy zastosuvannia pryntsyphu zakonnosti u vyrishenni sporiv zi stiahnennia (povernennia) pensii v Ukraini. [Problems of application of the principle of legality in resolving disputes over the recovery (return) of pensions in Ukraine]. *Pravo i suspilstvo*. Retrieved from: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/Kandidat/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Pis_2013_6.2_47%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Kandidat/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/Pis_2013_6.2_47%20(1).pdf) [in Ukrainian].

5. Fulei, T.I. (2015). Zastosuvannia praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny pry zdiisnenni pravosudiv: Naukovo-metodychnyi posibnyk dlia suddiv. [Application of the case law of the European Court of Human Rights in the administration of justice: Scientific and methodological guide for judges]. 2-he vyd. vypr., dopov. Kyiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 17.10.2019

УДК 344.7

Борисочева Наталія Миколаївна,
аспірант кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і процесу
Академії Державної пенітенціарної служби України

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ДЕРЖАВНОЇ АВІАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ПОСАДОВИХ ОСІБ

Складовою цільового блоку, як одного з елементів адміністративно-правового статусу Державної авіаційної служби України, є: мета, завдання, функції та принципи Державної авіаційної служби. Права Державної авіаційної служби України – це сукупність встановлених та санкціонованих державою правил діяльності даної служби, що забезпечуються засобами державного примусу, з метою якісного та повного управління галуззю авіації та використання повітряного простору України.

Дослідження переліку прав Державної виконавчої служби України дає можливість стверджувати про необхідність додати до даного переліку наступні права: проводити посилений контроль за здійсненням українськими авіаперевізниками вантажних повітряних перевезень в державах, щодо яких запроваджені санкції; використання цифровізаційних технологій та інформатизації у галузі авіації та використання повітряного простору України. Інформатизація повинна передбачати використання інформаційних і комунікаційних технологій, спрямованих на автоматизацію процесів управління. Метою такого використання є задоволення інформаційних потреб Державної авіаційної служби України та можливість належного виконання нею своїх функцій на основі створення і використання інформаційних ресурсів. Інформатизація Державної авіаційної служби України має на меті формування єдиної інформаційної технології електронного документообігу, підвищення ефективності кадрового, організаційного, матеріалотехнічного і ресурсного забезпечення діяльності органу зі створенням інструмента інформаційно-аналітичної підтримки прийняття рішень, підвищення якості прийнятих рішень; підвищення оперативності реагування на звернення громадян, підвищення оперативності інформаційної взаємодії Державної авіаційної служби України з органами державної влади.

Визначено, що права Державної авіаційної служби України – це сукупність встановлених та санкціонованих державою правил діяльності даної служби, що забезпечуються засобами державного примусу, з метою якісного та повного управління галуззю авіації та використання повітряного простору України.

Ключові слова: авіація, авіаційна галузь, літакобудування, цивільна авіація, комерційна авіація, авіаперевезення, авіапотенціал.

Borisocheva N. RIGHTS AND RESPONSIBILITIES OF THE STATE AVIATION SERVICE OF UKRAINE AND ITS OFFICIALS

The component of the target block, as one of the elements of the administrative and legal status of the State Aviation Service of Ukraine, are: the purpose, objectives, functions and principles of the State Aviation Service.

The rights of the State Aviation Service of Ukraine are a set of rules established by the state and sanctioned by the state, provided by means of state coercion, for the purpose of high-quality and complete management of the aviation industry and the use of Ukrainian airspace.

The study of the list of rights of the State Executive Service of Ukraine makes it possible to argue the need to add to this list the following rights: to conduct enhanced control over the implementation of Ukrainian air carriers in the countries subject to

sanctions; use of digitalization technologies and informatization in the field of aviation and use of Ukrainian airspace. Informatization should involve the use of information and communication technologies aimed at automating management processes. The purpose of such use is to meet the information needs of the State Aviation Service of Ukraine and the ability to properly perform its functions through the creation and use of information resources. Informatization of the State Aviation Service of Ukraine aims to form a single information technology for electronic document management, increase the efficiency of personnel, organizational, logistical and resource support of the body with the creation of a tool for information and analytical decision support, improving the quality of decisions; increasing the efficiency of responding to citizens' appeals, increasing the efficiency of information interaction of the State Aviation Service of Ukraine with public authorities.

It is determined that the rights of the State Aviation Service of Ukraine are a set of rules established by the state and sanctioned by the state, provided by means of state coercion, in order to qualitatively and fully manage the aviation industry and use the airspace of Ukraine.

Key words: aviation, aviation branch, aircraft construction, civil aviation, commercial aviation, air transportation, air potential.

Постановка проблеми. Елементами адміністративно-правового статусу Державної авіаційної служби України є її права та обов'язки. Однак, проаналізувавши перелік законодавчо визначених прав та обов'язків Державної авіаційної служби України ми прийшли до висновку, що даний перелік є не повним та повинен бути доповненим з огляду на місце та роль, яку виконує даний суб'єкт в системі центральних органів виконавчої влади.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання діяльності центральних органів виконавчої влади були предметом досліджень В.Б. Авер'янова, С.Г. Стеценка, В.К. Колпакова, О.В. Кузьменка, Ю.П. Битяка, В.М. Гарашука, В.В. Зуя, Н.Р. Нижника та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Права – це елемент статусу, що характеризує межі дозволеної поведінки зазначеної служби. Обов'язки даного органу виконавчої влади визначаються через його компетенцію та обсяг повноважень.

О. Є. Говійко і стверджує, що суб'єктивні права у сфері публічного управління – це надана і гарантована державою, а також закріплена в адміністративно-правових нормах міра можливої (дозволеної) поведінки у правовідносинах, яка забезпечена кореспондуючим обов'язком іншого суб'єкта правовідносин. Таким чином, суб'єктивні права у сфері публічного управління такі: а) можливість певної поведінки; б) можливість, надана особі, яка володіє адміністративною правоздатністю й адміністративною дієздатністю; в) можливість, надана з метою задоволення її інтересів у сфері державного управління і вирішення завдань, що стоять перед нею; г) поведінка, що реалізується у правовідносинах; д) поведінка в певних межах. Порушення цих меж (міри можливої поведінки) є зловживанням правом; е) існують тільки у зв'язку з відповідним юридичним обов'язком з боку іншого суб'єкта правовідносин і без виконання цього обов'язку не можуть бути реалізовані; ж) реалізація прав гарантується державним примусом щодо носія кореспондуючого обов'язку; з) мають юридичну природу, оскільки надаються адміністративно-правовими нормами і гарантуються державою» [1, с. 136–137].

Протилежністю суб'єктивних прав у сфері публічного управління є суб'єктивні юридичні обов'язки. Вони нерозривно пов'язані й не можуть існувати один без одного, оскільки право одного суб'єкта не може бути реалізоване поза виконанням обов'язку іншим суб'єктом. Таким чином, у державному управлінні існування обов'язків поза правами і навпаки – прав поза обов'язками позбавлено будь-якого сенсу. Суб'єктивні адміністративно-правові обов'язки – це покладена державою і закріплена в адміністративно-правових нормах міра належної поведінки у правовідносинах, їх реалізація, забезпечена можливістю державного примусу. Суб'єктивні адміністративно-правові обов'язки у сфері державного управління такі: а) необхідна, належна поведінка; б) можуть покладатися тільки на праводієздатну особу; в) покладаються в інтересах інших осіб; г) існують у правовідносинах; д) реалізація забезпечується державним примусом; е) мають свою межу, міру; є) мають юридичну природу, оскільки закріплені адміністративно-правовими нормами і забезпечуються застосуванням державного примусу [1, с. 137–138; 2, с. 102].

З цього приводу необхідно зауважити, що необхідно розмежовувати права та обов'язки фізичної особи; права та обов'язки юридичної особи, права та обов'язки посадової особи.

Права та обов'язки Державної авіаційної служби визначаються через її повноваження, компетенцію та встановлені державою завдання.

Отже, реалізація повноважень Державної авіаційної служби України здійснюється шляхом виконання обов'язків та прав, якими вона наділена. Права й обов'язки перебувають у постійному взаємозв'язку і взаємообумовлюють одні інших. При характеристиці прав та обов'язків Державної авіаційної служби України первинність належить обов'язкам, які становлять сукупність вимог і завдань, що покладені на Державну авіаційну службу України в процесі здійснення своєї діяльності, водночас права, як визначив Г. І. Петров, надаються для виконання обов'язків і є «офіційним засобом їх реалізації» [3, с. 107; 4, с. 121].

Права та обов'язки Державної авіаційної служби України переаховані у положенні про дану службу від 8 жовтня 2014 р. № 520. В той же час необхідно зауважити, що у порівнянні з попереднім нормативним актами, якими було урегульовано адміністративно-правовий статус Державної авіаційної служби України, у згаданому значно розширене перелік її обов'язків. Так, якщо повноваження Державної авіаційної адміністрації нараховували лише 48 пунктів, діюча ж Державна виконавча служба України виконує більш 300 повноважень. Розглянемо окремі її обов'язки:

здійснює комплексні заходи щодо забезпечення безпеки польотів, авіаційної, екологічної, економічної та інформаційної безпеки. Відповідно до Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації від 21 березня 2017 року Державна авіаційна служба України здійснює розподіл обов'язків, встановлення правил впровадження та здійснення заходів забезпечення авіаційної безпеки пасажирів, авіаційного персоналу та персоналу, який задіяний в авіаційній діяльності, повітряних суден, майна, яке перевозиться повітряними суднами, об'єктів суб'єктів авіаційної діяльності незалежно від форми власності та підпорядкування;

здійснює розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України, відповідно до стандартів і рекомендованої практики міжнародних авіаційних організацій та з урахуванням законодавства Європейського Союзу у галузі цивільної авіації;

забезпечує розроблення державної стратегії, програм розвитку цивільної авіації та використання повітряного простору України, яке полягає у визначенні завдань, функцій, умов діяльності в галузі авіації, застосуванні заходів безпеки авіації, прийнятті загальнообов'язкових авіаційних правил України, у здійсненні державного контролю за їх виконанням та встановленні відповідальності за їх порушення;

здійснює сертифікацію, схвалення та реєстрацію об'єктів і суб'єктів авіаційної діяльності та ліцензування їх діяльності. Підприємства та організації, які в галузі цивільної авіації здійснюють: 1) розроблення цивільної авіаційної техніки і змін до неї з метою схвалення типової конструкції та серійне виробництво авіаційної техніки схваленої конструкції; 2) технічне обслуговування авіаційної техніки; 3) управління підтриманням льотної придатності; 4) експлуатацію повітряних суден; 5) навчання авіаційного персоналу та персоналу, діяльність якого стосується забезпечення авіаційної безпеки, персоналу з наземного обслуговування; 6) наземне обслуговування; 7) надання послуг з аеронавігаційного обслуговування; 8) захист цивільної авіації від актів незаконного втручання; 9) інші види діяльності, передбачені законодавством, у тому числі авіаційними правилами України повинні отримати в Державній авіаційній службі сертифікат на виконання такої діяльності. Для надання послуг з перевезення пасажирів, безпечних та небезпечних вантажів повітряним транспортом дана служба видає ліцензії;

погоджує/затверджує технічні вимоги щодо розроблення авіаційної наземної техніки, аеродромного обладнання, наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження (радіотехнічного забезпечення), автоматизованих систем керування повітряним рухом, авіаційних тренажерів;

здійснює нагляд за безпекою польотів повітряних суден, льотною придатністю суден, внесених до Державного реєстру цивільних повітряних суден України, придатністю до експлуатації аеродромів, наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження (радіотехнічного забезпечення), інших об'єктів цивільної авіації, а також забезпечує державне регулювання, здійснює контроль та проводить перевірку ефективності системи авіаційної безпеки. Відповідно до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію, Україна як її член, повинна дотримуватися всіх встановлених правил та стандартів, що вимагає розроблення національної програми безпеки польотів та та впровадити систему управління безпекою польотів, що проявляється через систему контролю та нагляду в цій сфері. З метою контролю за дотриманням вимог Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, оперативного та ефективного усунення виявлених недоліків уповноважений орган із питань цивільної авіації проводить на регулярній основі планові, позапланові перевірки стану авіаційної безпеки, а також ситуаційні експерименти, випробування, огляди, спостереження (ст. 85 Повітряного кодексу України);

здійснює нагляд та контроль за дотриманням суб'єктами авіаційної діяльності вимог законодавства, авіаційних правил України, зокрема шляхом проведення планових і позапланових перевірок, аудитів та інспектувань, а також ситуаційних експериментів, випробувань, оглядів, спостережень. Відповідно Державна авіаційна служба України здійснює: 1) проведення перевірки та інспектування суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності для визначення відповідності, здійснення контролю за дотриманням вимог авіаційних правил України, розпорядчих документів та умов схвалення, включаючи перевірку повітряних суден іноземних держав під час виконання ними польотів над територією України (ст. 5 Повітряного кодексу України); 2) здійснення контролю за дотриманням порядку та правил використання повітряного простору України (ст. 8 Повітряного кодексу України) та ін. Крім того, з метою забезпечення безпеки цивільної авіації уповноважений орган із питань цивільної авіації здійснює комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню авіаційних подій, шляхом встановлення строків і здійснення контролю за проведенням коригувальних дій суб'єктами авіаційної діяльності (ст. 10 Повітряного кодексу України). Фахівці Державної авіаційної служби України на посаді державного інспектора з авіаційного нагляду здійснюють інспектування об'єктів і суб'єктів авіаційної діяльності та контроль за виконанням ними авіаційних правил України (це працівники уповноваженого органу з питань цивільної авіації, яким надані повноваження з перевірки діяльності суб'єкта та стану об'єкта авіаційної діяльності і які мають посвідчення встановленого зразка) [5];

бере участь у проведенні випробувань та прийнятті в експлуатацію авіаційної наземної техніки, аеродромного обладнання, наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження (радіотехнічного забезпечення), що використовуються для обслуговування повітряного руху, метеорологічного, радіотехнічного та аеронавігаційного забезпечення діяльності цивільної авіації, а також проводить сертифікацію технічних засобів захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання. Наприклад, льотні випробування визначають готовність літака до виконання першого польоту. Від якості та повноти інформації, отриманої при льотних випробуваннях, залежить своєчасне виявлення й усунення всіх його недоліків, здатних знизити безпеку

польотів або істотно обмежити його льотно-експлуатаційні можливості. Організація льотних випробувань передбачає вироблення раціональної структури й ефективної системи управління, здатної вирішити всі поставлені завдання. Нагляду за безпекою авіації за напрямком аеронавігація здійснюється державними інспекторами відповідно до Керівництво державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації. Наприклад: Керівництво державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації за напрямком аеронавігація ATM/ANS Safety Oversight Inspector Handbook ANS.A-005. Частина А. Надання звільнень провайдером аеронавігаційного обслуговування, власникам свідоцтв диспетчерів УІР від виконання окремих технічних або процедурних вимог Авіаційних правил України [6];

здійснює заходи для визначення відповідності встановленим рівням кваліфікації та професійної придатності авіаційного персоналу і персоналу служб авіаційної безпеки, проводить сертифікацію навчальних закладів та інструкторів з підготовки спеціалістів цивільної авіації. З цього приводу необхідно зауважити, що в авіаційній галузі здійснюється професійна діяльність авіаційних фахівців, які спеціалізуються на проектуванні (розробці), виробництві, ремонті, випробуванні й утилізації авіаційної техніки (як повітряних суден, так і наземних технічних об'єктів), та авіаційного персоналу: 1) пілот повітряного судна; 2) диспетчер управління повітряним рухом (диспетчер служби руху); 3) персонал з технічного обслуговування повітряних суден; 4) члени випробувального екіпажу; 5) член екіпажу пасажирського салону (бортпровідник); 6) диспетчер із забезпечення польотів. Екіпажу повітряного судна поділяється на льотний й обслуговуючий персонал. Льотний екіпаж виконує обов'язки, пов'язані з керуванням повітряного судна в польоті. До льотного екіпажу належать особи, які мають спеціальну підготовку й виконують функціональні обов'язки у складі екіпажу на борту повітряного судна в польоті. Обслуговуючий персонал не виконує функцій, пов'язаних з керуванням повітряним судном у польоті. Він комплектується залежно від призначення повітряного судна й умов польоту. Треба зазначити, що особа, яка належить до авіаційного персоналу, має відповідати кваліфікаційним вимогам за професійною ознакою, станом здоров'я та мати належним чином оформлене свідоцтво згідно з авіаційними правилами України. Свідоцтво видається окремо на кожну спеціальність осіб авіаційного персоналу. У свідоцтво можуть вноситися позначки про право виконання деяких функцій, передбачених іншими спеціальностями. Згідно з п. 4.26 Правил видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні, затверджених Наказом Міністерства транспорту України від 7 грудня 1998 р. № 486, спеціалістам (громадянам України), які пройшли відповідну авіаційну підготовку поза системою ЦА в навчальних закладах України або навчальних закладах інших держав, що визнані Державною авіаційною службою України, та не мають перерв у льотній роботі більше 5 років (для членів екіпажу), таке свідоцтво може бути видане після перепідготовки в сертифікованих Державною авіаційною службою України авіаційних навчальних закладах за спеціальними програмами (перепідготовка фахівців з інших установ) і перевірки рівня кваліфікації згідно з вимогами Правил [7];

визначає або залучає експертів для розроблення та наукового супроводження державних стандартів, галузевих і міжгалузевих документів та інших нормативно-правових актів;

приймає рішення про спільне використання аеродрому разом з органом виконавчої влади, до сфери управління якого належить аеродром, або власником аеродрому;

погоджує місця розташування або розширення аеродрому (аеродрому) [8, 9, 10].

Підводячи підсумок викладеному вважаємо, що обов'язки Державної виконавчої служби України – це перелік дій, що є обов'язковими для виконання даної службою по реалізації покладених державою зобов'язань в галузі авіації та використання повітряного простору України.

Державна авіаційна служба України для виконання покладених на неї завдань має право:

1) залучати в установленому порядку до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками);

2) одержувати безоплатно від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також від громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

3) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами;

4) скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до її компетенції;

5) встановлювати обмеження або заборону на вчинення певних дій суб'єктами авіаційної діяльності або зобов'язати їх вчиняти певні дії відповідно до законодавства та авіаційних правил України;

6) накладати штрафи за умов, визначених Повітряним кодексом України;

7) встановлювати обмеження на експлуатацію повітряних суден;

8) анулювати ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезень пасажирів та/або вантажу повітряним транспортом;

9) анулювати, відмовляти у наданні, обмежувати обсяг прав на експлуатацію повітряних ліній у випадках, визначених Повітряним кодексом України.

Дослідження переліку прав Державної виконавчої служби України дає можливість стверджувати про необхідність додати до даного переліку наступні права:

проводити посилений контроль за здійсненням українськими авіаперевізниками вантажних повітряних перевезень в державах, щодо яких запроваджені санкції;

використання цифровізаційних технологій та інформатизації у галузі авіації та використання повітряного простору України. Інформатизація повинна передбачати використання інформаційних і комунікаційних технологій, спрямованих на автоматизацію процесів управління. Метою такого використання є задоволення інформаційних потреб Державної авіаційної служби України та можливість належного виконання нею своїх функцій на основі створення і використання інформаційних ресурсів. Інформатизація Державної авіаційної служби України має на меті формування єдиної інформаційної технології електронного документообігу, підвищення ефективності кадрового, організаційного, матеріальнотехнічного і ресурсного забезпечення діяльності органу зі створенням інструмента інформаційно-аналітичної підтримки прийняття рішень, підвищення якості прийнятих рішень; підвищення оперативності реагування на звернення громадян, підвищення оперативності інформаційної взаємодії Державної авіаційної служби України з органами державної влади [11, с. 7].

Висновок. Таким чином права Державної авіаційної служби України – це сукупність встановлених та санкціонованих державою правил діяльності даної служби, що забезпечуються засобами державного примусу, з метою якісного та повного управління галуззю авіації та використання повітряного простору України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Говійко Є.А. Адміністративно-правовий статус Національного центрального бюро Інтерполу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ, 2011. 20 с.
2. Запотоцька О. В. Адміністративно-правовий статус Національного банку України: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ, 2017. 203 с.
3. Петров Г. И. Основы советского социалистического управления. Ленинград: Изд-во ЛГУ, 1974. 180 с.
4. Запотоцька О. В. Поняття та елементи адміністративно-правового статусу Національного банку України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2017. № 42. С. 121–126.
5. Про затвердження Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 09 лютого 2010 № 68 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0307-10>.
6. Державна авіаційна служба. Керівництво державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації за напрямком аеронавігація 21.04.2019 р. URL: <https://avia.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/Handbook-ANS.A-005>
7. Про затвердження Правил видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні. Наказ Міністерства транспорту України від 7 грудня 1998 р. № 486. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-98>
8. Експлуатація повітряних ліній URL: <https://avia.gov.ua/komertsijna-ekspluatatsia/pasazhirski-perevezennya/ekspluatatsiya-povitryanih-linij/>
9. Про затвердження Авіаційних правил України «Порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній». Наказ Державної авіаційної служби України від 24 жовтня 2014 № 686 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1440-14>
10. Про затвердження Класифікації повітряного простору обслуговування повітряного руху України Наказ Міністерства інфраструктури України від 10 грудня 2013 № 1009 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2203-13#Text>
11. Горбатюк Я.В. Сутність та зміст інформатизації державної авіаційної служби України// *Юридичний вісник*. 2014. № 1 (30). С. 5-8.

REFERENCES:

1. Hoviiko, Ye.A. (2011). Administratyvno-pravovyi status Natsionalnoho tsentralnoho biuro Interpolu. [Administrative and legal status of the National Central Bureau of Interpol. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
2. Zapototska, O. V. (2017). Administratyvno-pravovyi status Natsionalnoho banku Ukrainy. [Administrative and legal status of the National Bank of Ukraine]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
3. Petrov, H. Y. (1974). Osnovy sovetskoho sotsyalystycheskoho upravleniya. [Fundamentals of Soviet socialist government] Lenynhrad: Yzd-vo LHU [in Russian].
4. Zapototska, O. V. (2017). Poniattia ta elementy administratyvno-pravovoho statusu Natsionalnoho banku Ukrainy. [Concepts and elements of administrative and legal status of the National Bank of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii «Pravo»*, 42, 121–126. [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro derzhavnoho inspektora z aviatsiinoho nahliadu u Derzhavnii aviatsiinii sluzhbi Ukrainy. (2010). [On approval of the Regulations on the state inspector for aviation supervision in the State Aviation Service of Ukraine]. Nakaz Ministerstva transportu ta zviazku Ukrainy vid 09 liutoho 2010 № 68 Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0307-10> [in Ukrainian].
6. Derzhavna aviatsiina sluzhba. Keriivnytstvo derzhavnoho inspektora z aviatsiinoho nahliadu za bezpekoiu aviatsii za napriamkom aeronavihatsiia. (2019). [State Aviation Service. Guide of the State Inspector for Aviation Supervision of Aviation Safety in the field of air navigation]. Retrieved from: <https://avia.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/Handbook-ANS.A-005> [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Pravyl vydachi svidotstv aviatsiinomu personalu v Ukraini. (1998). [On approval of the Rules for issuing certificates to aviation personnel in Ukraine]. Nakaz Ministerstva transportu Ukrainy vid 7 hrudnia 1998 r. № 486. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-98> [in Ukrainian].

8. Ekspluatatsiia povitrianykh liniy. [Operation of overhead lines]. Retrieved from: <https://avia.gov.ua/komertsijna-ekspluatatsia/pasazhirski-perevezennya/ekspluatatsiya-povitrianykh-linij/> [in Ukrainian].

9. Pro zatverdzhennia Aviatsiinykh pravyl Ukrainy «Porjadok nadannia i anulivannia prav na ekspluatatsiiu povitrianykh liniy». (2014). [On approval of the Aviation Rules of Ukraine "Procedure for granting and revoking the rights to operate air lines"]. Nakaz Derzhavnoi aviatsiinoi sluzhby Ukrainy vid 24 zhovtnia 2014 № 686. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1440-14> [in Ukrainian].

10. Pro zatverdzhennia Klasyfikatsii povitrianoho prostoru obsluhovuvannia povitrianoho rukhu Ukrainy. (2013). [On approval of the Classification of airspace of air traffic services of Ukraine]. Nakaz Ministerstva infrastruktury Ukrainy vid 10 hrudnia 2013 № 1009 Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2203-13#Text> [in Ukrainian].

11. Horbatiuk, Ya.V. (2014). Sutnist ta zmist informatyzatsii derzhavnoi aviatsiinoi sluzhby Ukrainy. [The essence and content of informatization of the State Aviation Service of Ukraine]. *Yurydychnyi visnyk*, 1 (30), 5-8 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 17.10.2019

УДК 342. 951

Маркарян Марина Валеріївна,
старший викладач кафедри теорії та історії права
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДИПЛОМАТИЧНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ ЗА КОРДОНОМ

В даній науковій статті наведено поняття та виокремлено елементи адміністративно-правового статусу дипломатичних установ України за кордоном.

Визначено, що в юридичній науці усталеним є твердження, що різновидом правової категорії статус є правовий статус, який в свою чергу є похідним від соціального статусу. В основі правового статусу лежить фактичний соціальний статус, тобто реальне положення особи (фізичної чи юридичної) в даній системі суспільних відносин. Правовий статус обумовлений системою суспільних відносин, а тому є невід'ємним від державного устрою, від форм власності, від соціальної структури суспільства, форми політичного режиму, принципів виробництва і розподілу суспільних благ.

Дипломатичні установи України є постійно діючими органами дипломатичної служби, основними завданнями яких є представництво України в державах перебування або при міжнародних організаціях та підтримання з ними офіційних відносин, відстоювання національних інтересів України, виконання консульських функцій, у тому числі захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном.

Запропоновано під адміністративно-правовим статусом закордонних дипломатичних установ України розуміти визначену в нормах міжнародного та національного законодавства систему завдань, функцій, повноважень, компетенції та міри персональної відповідальності керівників закордонних дипломатичних установ України, які встановлені державою та міжнародними договорами для виконання визначених прав та обов'язків компетенції та повноважень.

Відзначено, що структура адміністративно правового статусу дипломатичних установ України за кордоном складається з наступних елементів:

1. визначення цілей, завдань, функцій та наявність атрибутики;
2. організаційно-структурний (порядок створення; затвердження структури та штатної чисельності; здійснення матеріально-технічне та кадрове забезпечення);
3. права та обов'язки дипломатичних установ України за кордоном в системі публічної адміністрації та в міжнародному співтоваристві;
4. юридична відповідальність дипломатичних установ України за кордоном.

Ключові слова: державна служба, дипломатична служба, дипломатичний службовець, ранг дипломатичної служби, ротація.

Markaryan M. CONCEPTS AND ELEMENTS OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF DIPLOMATIC MISSIONS OF UKRAINE ABROAD

This scientific article presents the concept and highlights the elements of the administrative and legal status of diplomatic missions of Ukraine abroad.

2019. Випуск 6. Спецвипуск. Том 2.